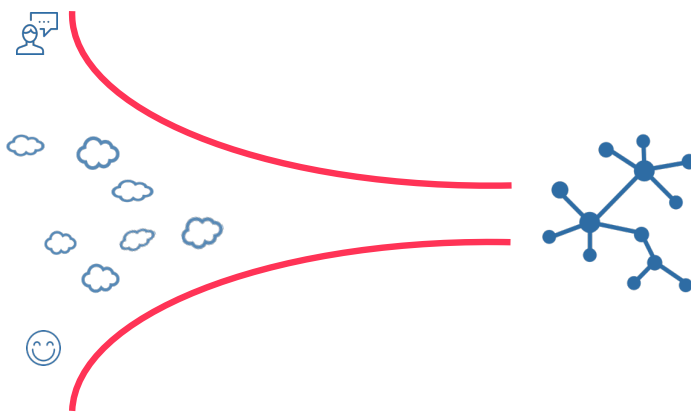

ROUTEKAART 2020

In de eerste helft van 2016 hebben we samen met een grote coalitie van marktpartijen, kennisinstellingen en overheden gewerkt aan de contouren van een routekaart naar 2020. In dat jaar moet het Nederlandse watermanagement (met name op het gebied van waterkeringen en IT) toonaangevend zijn in de wereld.

“In 2020 **werken** de **waterpartners** actief **samen** aan het **informatie-management** van de normering, toetsing en versterking en beheer en onderhoud van de waterkeringen. Hieraan ligt steeds **dezelfde** digitale **basisinformatie** ten grondslag die op consistente wijze voortdurend wordt verrijkt, uitgebreid en geactualiseerd. Informatie over waterkeringen is voor iedereen beschikbaar. Professionals en bestuurders handelen anticiperend en kunnen op elk moment op basis van actuele en betrouwbare informatie keuzes maken. **Het Nederlandse informatie-management voor waterkeringen is toonaangevend in de wereld.**”

Nederland staat wereldwijd bekend om haar watermanagement. Op het gebied van IT en waterkeringen is echter nog een wereld te winnen. Waarom is Water IT niet ons grootste exportproduct? Veel Nederlandse bedrijven, waterschappen en kennisinstellingen hebben ideeën over hoe het Nederlands watermanagement beter kan. Maar de huidige initiatieven, hoe goed ook, dragen niet allemaal bij aan één zelfde doel. Met de sector hebben we in individuele gesprekken en twee gezamenlijke sessies gesproken over hoe Nederland op mondiaal niveau toonaangevend wordt op het gebied van IT en water. Het openstellen en het uitwisselen van data is bijvoorbeeld een belangrijk struikelblok, waarvoor een stevig en eenduidig mandaat over data en IT nodig blijkt, een ‘brief van de koning’. Ook moet er een culturomslag plaatsvinden: het belang van het openstellen van data en tools en daarmee het uitwisselen van standaarden en methoden moet door iedereen gedeeld worden. Tot slot is er nog een technologische uitdaging om een samenhangend ecoysteem van databases, tools en inzichten te bouwen, waarmee we de maatschappelijke waarde van data(-uitwisseling) zichtbaar maken en waarmee we een schaalbaar (export-)product bouwen dat Nederland écht op de kaart zet als ‘smart delta’.

Alle losse initiatieven leiden met behulp van een helder mandaat (linksboven) en samen met de opgebouwde community van waterpartners (linksonder) tot een samenhangend ecosysteem en vernieuwende, waardevolle producten.

De waterwereld staat niet op zichzelf. Ontwikkelingen in technologie en in andere sectoren halen de sector razendsnel in. Om ervoor te zorgen dat alle kennis en deskundigheid een plek vindt in deze nieuwe wereld móeten overheden, kennisinstellingen en marktpartijen samenwerken.

DRIE UITDAGINGEN VOOR DE WATERSECTOR IN ÉÉN ROUTEKAART

1 Het informatielandschap

Er is een algemene vraag in de sector om data uniformer en opener beschikbaar te stellen. Hiervoor mist echter een eenduidige opdracht, waardoor ‘eilandjes’ van individuele initiatieven ontstaan. Om ervoor te zorgen dat al het enthousiasme en alle eilandjes dezelfde richting op gaan en er geen geld verspild wordt, is een heldere routekaart nodig mét een helder mandaat: een ‘brief van de koning’ over welke data, metadata, bronnen of applicaties we voortaan standaard moeten delen. Dit mandaat zou tot stand kunnen komen met inbreng van alle betrokken partijen, zowel vanuit de kant van de waterbeheerders als de kant van de markt. De brief zou het informatielandschap kunnen schetsen en daarmee een richtlijn geven voor toekomstige ontwikkelingen: Wat moet standaard worden opengesteld (en hoe?), wat mag via een licentie en wat moet absoluut gesloten blijven? Bij deze keuzes moet uiteraard recht gedaan worden aan het spanningsveld tussen de maatschappelijke waarde van openheid van data aan de ene kant en de investeringen die marktpartijen doen om waarde toe te voegen aan de andere kant.

Concrete projecten:

- Een door een kerngroep met vertegenwoordigers uit markt en overheid voor te bereiden **‘brief van de koning’** waarin helderheid geschapen wordt over standaarden en de mate waarin brondata, metadata, bronnen/systemen en applicaties open ontwikkeld dienen te worden (2016). Kortom: de voorwaarden om het nationale informatielandschap zo in te richten dat Nederland hét gidsland kan zijn.

2 Het ontwikkelen van een duidelijk en éénduidig dataprotocol voor alle waterbeheerders, volgend uit de ‘brief van de koning’, waarin voorgeschreven is welke data op welke manier gegenereerd en gepresenteerd moeten worden en op welke manier vraagstukken door waterbeheerders (voor zover het de data betreft) in de markt uitgezet moeten worden (2017). Dit protocol wordt samen met de community opgesteld. Cultuurvraagstuk

Veel waterpartners geven aan dat de meeste winst te behalen valt door het combineren van data, tools en inzichten. Er zijn echter nog verschillende ‘cultuuromslagen’ nodig voor optimaal gebruik van dit datalandschap voor het Nederlands watermanagement. De waarde van data moet voor alle stakeholders duidelijk worden. Daarom moeten gebruikers alle ruimte krijgen voor de ontwikkeling naar een helder en transparant datalandschap: durf te delen! Ook moet er meer ruimte komen voor experiment: de mate van zekerheid en deskundigheid soms even loslaten om tot nieuwe inzichten te komen. Als alle partners nog meer denken en handelen met maatschappelijke vraagstukken als uitgangspunt, wordt óók duidelijk waar nu nog technologische (of andere) knelpunten zitten.

Concrete projecten:

- Het opzetten van een levende **community** van ontwikkelaars uit markt en overheid waarin continu ‘on

the job' wordt gewerkt aan het koppelen van verschillende bronnen en toepassingen als antwoord op vragen van waterbeheerders (RWS, waterschappen etc.) (2016).

Het ontwikkelen van een **evaluatietool** – deels is men hier al mee bezig – waarmee de efficiëntie effecten in beeld worden gebracht van deze aanpak in termen van 1) voordelen in termen van vermeden kosten door gebundelde innovatietrajecten, 2) vermeden kosten door slimme uniformering van bron- en metadata en 3) snelheid van ontwikkeling van nieuwe toepassingen (2018).

3 Acquisitiestrategie: Dutch Water Management Toolkit

Als de waterwereld slimmere combinaties tussen IT-innovatie en kennis uit het waterdomein en daarbuiten kan maken om deze maatschappelijke vraagstukken op te lossen, wordt het Nederlandse watermanagement écht een schaalbaar (export)product. Dit ecosysteem moet elke vraag - op wereldschaal – aankunnen en het mogelijk maken om iedere situatie in te laden en te analyseren. Met (open) data kunnen we nu al laten zien wat er allemaal kan en de Nederlandse markt kan zich binnen dit kader onderscheiden met verschillende toepassingen. Op die manier bouwen we een samenhangend watermanagement systeem binnen Nederland, wat op iedere schaal kan opereren.

Concrete projecten:

- Het bouwen van een slimme koppelstrategie waarlangs we 1) de kennis van andere sectoren zoals infrastructuur benutten voor de eigen kennisontwikkeling en 2) output aan laten sluiten op de wereld van ruimtelijke ordening en andere sectoren om op die manieren veel effectiever en efficiënter het waterbelang in te kunnen brengen in andere sectoren (2017).
- Het opzetten van een heldere acquisitiestrategie, in samenwerking met overheid, kennisinstellingen en de markt, waarin helder is welke partij welke unieke assets meebrengt en waarde toevoegt aan integrale waterveiligheidsvraagstukken over de grens. Inclusief een duidelijk beeld van de regio's waarin we deze samenwerking vanuit ieders kracht gaan testen (2018).

COMMUNITY OF PRACTICE

“Samenwerken in de keten op basis van gelijkwaardigheid en complementariteit, met ieder een eigen rol en verantwoordelijkheid en waarbij de opgave voorop staat.” – Marktvisie Rijkswaterstaat en bouwsector

Er is een breed scala aan bedrijven, kennisinstellingen en waterschappen die zelf ideeën hebben over hoe het Nederlands watermanagement beter kan. De huidige projecten en initiatieven zijn echter nog te versnipperd en vallen onvoldoende onder een gezamenlijke strategie. Samen met de community is al gekeken naar maatschappelijke kansen die ze gezamenlijk zouden kunnen benutten, zoals een toename van veiligheid door beter inzicht in de samenhang tussen waterstanden en dijksterkte, of betere besluiten over evacuaties door beter inzicht in overstromingspatronen en de beschikbaarheid van infrastructuur.

Tot dusver is een inventarisatie gemaakt van alle bestaande initiatieven, trajecten en standaarden en de contouren van de Routekaart zijn geschetst. Samen met de community willen we invulling geven aan deze routekaart. Want als we in staat zijn om de trajecten uit de Routekaart te verbinden aan concrete projecten gaan nut en noodzaak van een gezamenlijke route veel meer leven en ontstaat een wisselwerking die de geloofwaardigheid en de impact van de trajecten uit de routekaart vergroot. Dat is dan ook de laatste uitdaging om deze strategie op een hoger plan te tillen: het creëren van een continue wisselwerking tussen Routekaart en concrete projecten. Daarbij zou het geweldig zijn als waterbeheerders vragen aan de markt of uit te voeren projecten onder de vlag van de routekaart willen brengen. Zo ontstaat een werkelijkheid waarin we op basis van de dagelijkse praktijk werken aan het water(kerings)management van de komende generatie.

